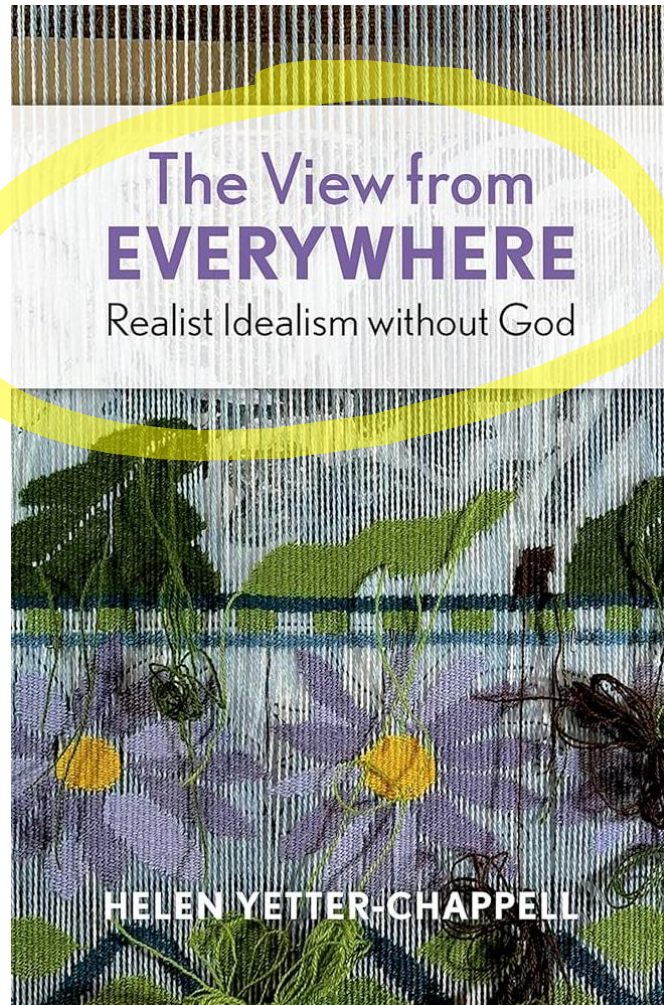

Eden was 'fenomenaal'
perfect, maar toen was er de
val...

Zijn Yetter-Chappells naïef idealisme en Albahari's Vedanta-geïnspireerd idealisme compatibel met elkaar?

1 Is Universal Consciousness Fit for Ground? *Miri Albahari*

1. Introducing Perennial Idealism

In 1946, Aldous Huxley wrote a book called *The Perennial Philosophy*. Coined by Leibniz, the phrase *Philosophia Perennis* speaks of an ultimate mode of being which is:

the metaphysic that recognises a divine Reality substantial to the world of things and lives and minds; the psychology that finds in the soul something similar to, or even identical with, divine Reality; the ethic that places man's final end in the knowledge of the immanent and transcendent Ground of all being—the thing is immemorial and universal.

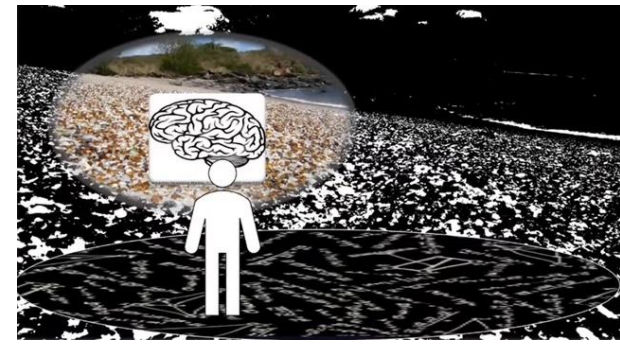
(Huxley, 1946, 9)

Huxley draws together sources from twenty-five centuries of different religious and mystical traditions that seem to present, in different idioms, this common theme. According to Huxley, the feature that is 'the most important, the most emphatically insisted upon by all exponents of the Perennial Philosophy' is expressed through the Sanskrit phrase *tat tvam asi*, or 'that thou art' (1946, 14). It signifies that our inherent nature is pure and boundless consciousness which is at one with the ground of all being. While we appear to be a personal self with physical and psychological boundaries—a thinker, owner and agent in the world which *has* consciousness—we are, in reality, the core of that consciousness which is not *had* by anything at all. The consciousness is universal and aperspectival. What we ordinarily take to be the world of separate subjects and objects is all, somehow, grounded in this consciousness. Seeing things as fundamentally separate, as not grounded in this consciousness, locks us in the grip of a deep cognitive illusion. The illusion is sustained by perpetually attaching to the satisfaction of

Downloaded from <https://academic.oup.com/book/58199/chapter/481532210> by guest on 10 April 2026

Context? Doel?

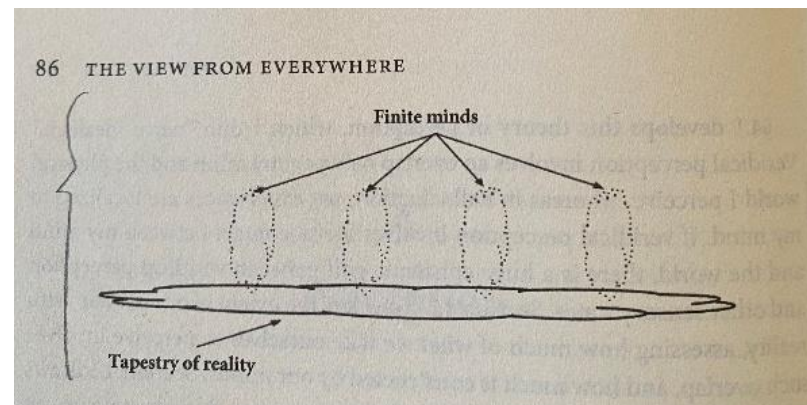
- N.a.v. spanning tussen fenomenaal realisme (Goff, Chalmers) en illusionisme (Frankish, Pereboom)
- Als we het bestaan van fenomenaliteit erkennen, rijst de vraag welke metafysische modellen het best kunnen articuleren wat dat precies betekent.
- Westers en oosters perspectief met elkaar in verband brengen
- Indirect bijdragen aan herwaardering of kritische afwijzing van hedendaagse vormen van idealisme + interne verdeeldheid aantonen

Inhoud

Abstract.....	3
Inleiding.....	4
Het ‘fenomenaal perfecte’ Eden	6
Berkeliaans geïnspireerd idealisme	7
Drie fundamentele relaties.....	9
Geïndexeerde fenomenologie	10
Kritiek.....	11
Acquaintance en naïef idealisme	12
Oosters geïnspireerd idealisme	15
Advaita-Vedanta en Yogacara.....	16
Psychedelische fenomenologie.....	22
Het probleem van het Ene en het Vele	25
Conclusie	27
Bronnenlijst	29

Yetter-Chappells naïef idealisme

- Berkeliaans geïnspireerd
- Fenomenaal tapijt
- Fundamentele relaties nodig voor fenomenale structuur
- Geïndexeerde fenomenologie, geïntegreerd in een eengemaakt mega-perspectief
- Acquaintance (Russell 1911) + demonstratieve oordelen

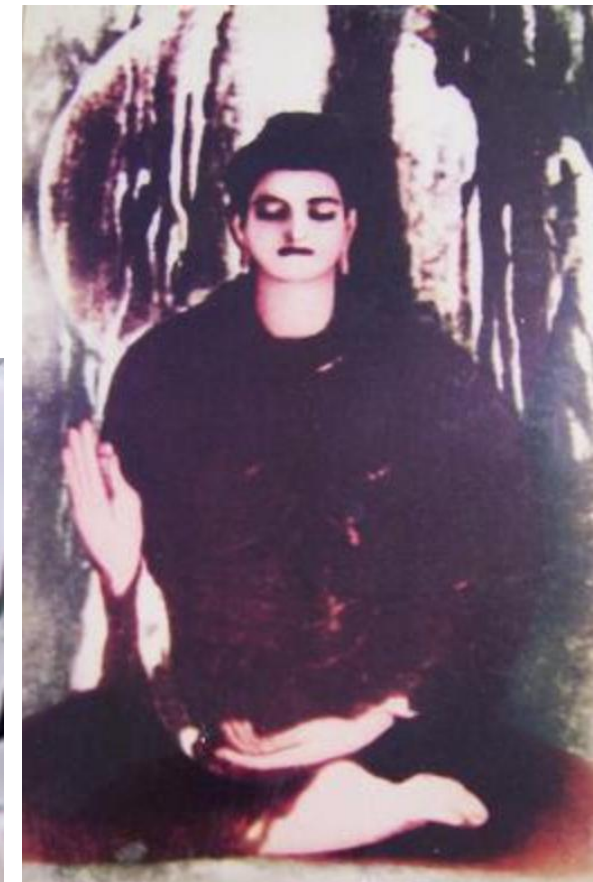
Kritiek

- G.E. Moore en B. Russell
- Onderscheid act-object
- Wanneer men het onderscheid tussen act en object erkent, wordt het op zijn minst een open vraag of dingen onafhankelijk van het bewustzijn bestaan.

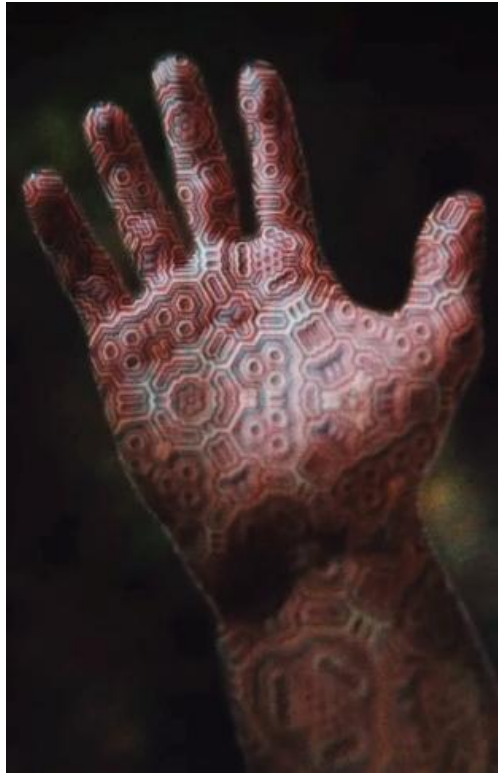

Albahari's oosters geïnspireerd idealisme

- Advaita-Vedanta
- Ontologische status van de werkelijkheid valt te vergelijken met die van een droom - gedroomd door een onbegrensd bewustzijn (*Brahman*)
- *Tat Tvam Asi* - Dat, het Onbegrensde, ben Jij!
- Misidentificatie : *"whoever wears the form wears the chains too."*
- Heilsleer: nirvana = bevrijding uit samsara
- Vgl. Yogacara als idealistische stroming binnen het boeddhisme

Psychedelische fenomenologie

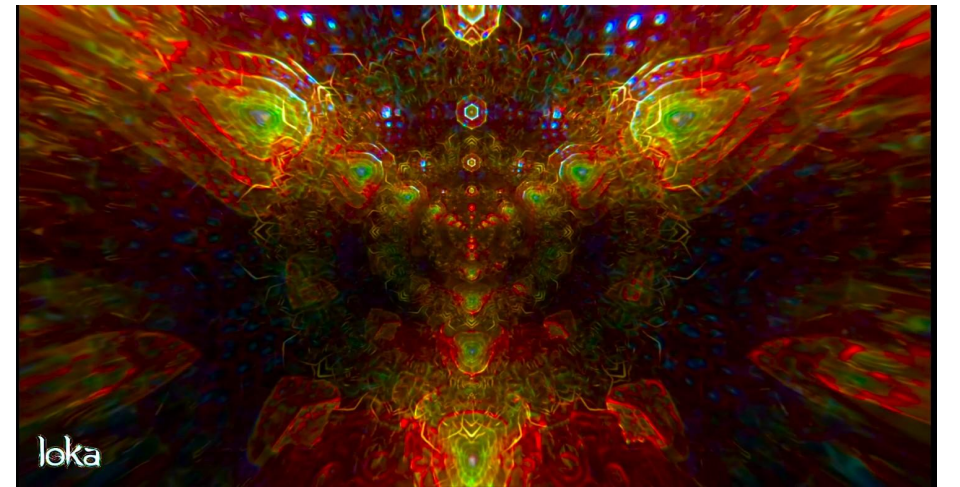
P1: "here is one hand"

P2: "here is another hand"

C: "therefore..."

loka

Psychedelische fenomenologie

“Met mijn ogen open zag ik voorwerpen ritmisch heen en weer bewegen. Ik zag overal geometrische patronen. Kleuren veranderden en werden levendiger. Sterker nog, wat ik met mijn ogen dicht begon te zien overtrof datgene wat ik zag met mijn ogen open: de meest onbeschrijflijke patronen voortdurend in beweging.”

– Peter Sjöstedt Hughes in Noumenautics –

Het probleem van het Ene en het Vele

- Oplossing? Absoluut monisme
- Elk standpunt dat onderscheidingen maakt heeft geen epistemische autoriteit
- Elk onderscheid tussen de grond en het gegronde heeft geen realiteit bekeken vanuit het perspectief van de verlichte mens die het kader dat onderscheidingen maakt, afwijst.
- Het probleem ontstaat alleen vanuit een onderscheid makend standpunt en wie dat standpunt loslaat - wie m.a.w. verlicht is - ziet dat er nooit echt een probleem was.

Conclusie

- Op het eerste gezicht onverenigbaar
- Toch een beperkte vorm van compatibiliteit denkbaar bij een ‘dikke’ herinterpretatie van Yetter-Chappells idealisme
- Geen echte compatibiliteit: eerder een hiërarchisering waarbij Yetter-Chappells naïef idealisme wordt herleid tot een fenomenologie van onwetendheid. In deze lezing functioneren hun raamwerken als twee niveaus: het niveau van de verschijnende fenomenale structuur en het niveau van de ultieme grond.
- Vereist dat Yetter-Chappells idealisme wordt ingebed in een Vedanta-achtige metafysica waarin haar fenomenale tapijt niet het laatste woord is.